

Advies Natuurwaarden Nijverdal Noord

BügelHajema

Plek voor ideeën

Advies Natuurwaarden Nijverdalen Noord

Inhoud

Rapport en bijlagen

17 oktober 2012

Projectnummer 112.00.03.49.04

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Plangebied en voorgenomen plannen	9
2.1	Ligging	9
2.2	Huidige situatie	9
2.3	Bodemsamenstelling en grondwaterstand	11
2.4	Voorgenomen plannen	12
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	13
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	13
3.2	Omgevingsvisie - Ecologische Hoofdstructuur	14
3.3	Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur	16
4	Soortenbescherming en effectbepaling	17
4.1	Vaatplanten	18
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	19
4.3	Zoogdieren - overige	23
4.4	Vogels	24
4.5	Amfibieën	27
4.6	Reptielen	28
4.7	Vissen	28
4.8	Dagvlinders	29
4.9	Libellen	29
4.10	Overige ongewervelden	29
5	Conclusie en consequenties	31
5.1	Beschermde gebieden	31
5.2	Beschermde soorten	31
5.3	Uitvoerbaarheid	32
6	Bronnen	33
6.1	Veldbezoek	33
6.2	Media	34
6.3	Literatuur	35

Bijlagen

Inleiding

De gemeente Hellendoorn is voornemens een bestemmingsplan voor het gebied Nijverdal Noord en Nijverdal Stationsomgeving te herzien. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken dient een wijzigingsplan te worden opgesteld. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de provinciale structuurvisies en provinciale verordeningen. Waar nodig wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Overigens zullen naar verwachting zowel de soortenbescherming als de gebiedsbescherming per 2013 worden ondergebracht in de nieuwe Wet natuurbescherming, waarbij de natuurmonumenten uit de huidige Natuurbeschermingswet 1998 onder de planologische bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur zal gaan vallen.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in onderstaand figuur (figuur 1).

PLANGEBIED

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

OPZET VAN HET RAPPORT

- beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

INFORMATIE

- bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

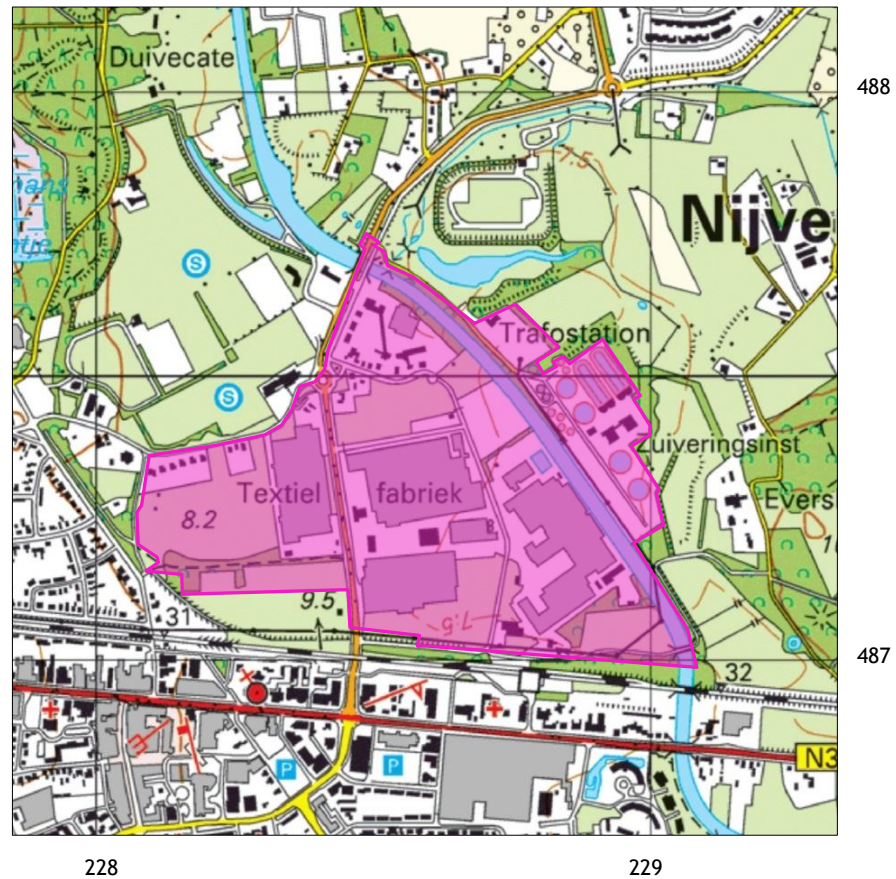
Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Het is mogelijk dat het onderzoek aantoont dat aanvullend onderzoek

BEOORDELING

noodzakelijk is. Waar nodig wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.

BEVINDINGEN

Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze) (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

Plangebied en voorgenomen plannen

2.1

Ligging

Het plangebied ligt aan de noordzijde van het dorp Nijverdal, in het kilometerhok¹ 228-487 en in uurhok¹ 28-32. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied grenst aan de zuidzijde aan de Stationsomgeving van Nijverdal en een spoorlijn, aan de oostzijde aan rivier de Regge en Landgoed Eversberg. Ten westen van het plangebied ligt de Oranjestraat, een fietspad en bebouwing van Nijverdal. Ten noorden van het plangebied ligt de straat Koersendijk en G. van der Muelenweg met daarachter sportvelden.

2.2

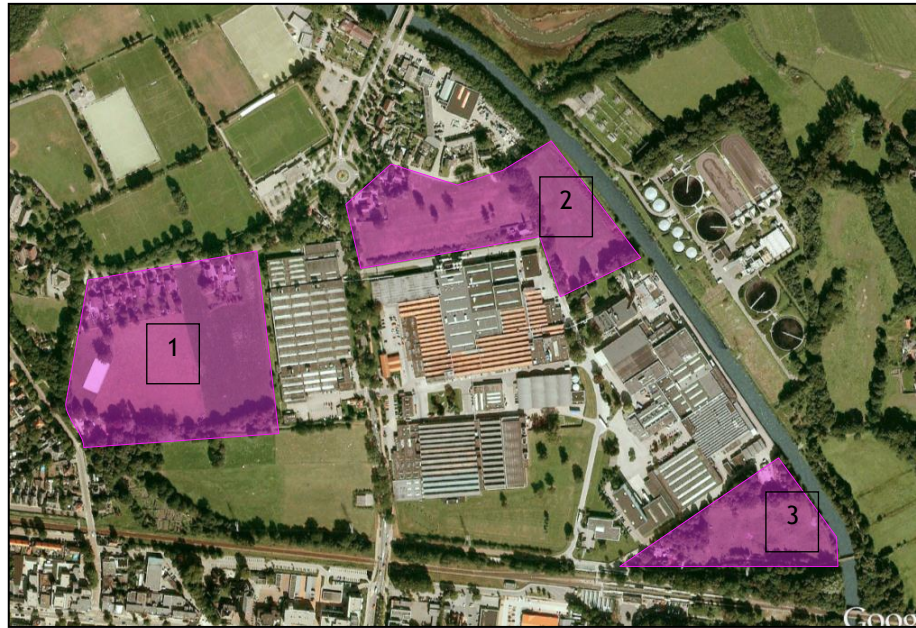
Huidige situatie

Het plangebied kan onderscheiden worden in drie deelgebieden (zie figuur 2) waarin de ontwikkelingen plaats zullen vinden. De nadruk in het onderzoek ligt op deze gebieden. Het grasland met bomen ten zuiden van deelgebied 1 is reeds in het kader van het Natuurwaardenonderzoek Stationsomgeving Nijverdal (BügelHajema Adviseurs, 2010) onderzocht en bij dit onderzoek niet meegenomen. Het grootste deel van het plangebied wordt ingenomen door de huidige bedrijfsbebouwing van KTC.

Voor dit ecologische onderzoek zullen deelgebieden 1, 2 en 3 als één plangebied worden beschouwd. Indien er aanleiding toe is, zullen deze deelgebieden apart worden besproken.

---

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Figuur 2. Deelgebieden binnen plangebied (Bron: Google Earth)

Deelgebied 1

Dit deelgebied ligt ten westen van het KTC-terrein en betreft een weiland met ten zuiden ervan een met bomen omzoomd fietspad. In het noordelijk deel staan woningen.

Deelgebied 1 vanuit het zuiden

Deelgebied 2

In dit deelgebied liggen in het noordwesten drie woningen en staan verspreid in het grasland enkele bomen, langs de noordgrens van het KTC-terrein staat een houtsingel en staat een kleine boerderij. Van noord naar zuid ligt midden in dit deelgebied een eikenlaan. De oostgrens betreft een hek op enkele meters afstand van watergang de Regge. Ten westen van dit hek wordt bij bouw vrijgekomen grond van eigen terrein van het KTC opgebracht in rijen.

Deelgebied 2 vanuit het zuidoosten met zicht op eikenlaan

Deelgebied 3

Dit deelgebied betreft een paardenweiland met aan de noordzijde een houtopstand. Tevens ligt er een stuk verhard terrein dat gebruikt wordt als opslagplaats en staat er een schuurtje.

Schuurtje in houtsingel

verhard terrein met opslag van goederen

2.3

Bodemsamenstelling en grondwaterstand

Aangezien het plangebied binnen het bebouwde gebied van Nijverdal is gelegen, is er geen informatie over de bodemtypen voorhanden. Het ligt in een gebied met lichte wegzijging. Dit zal geen invloed hebben op de uitvoering van de beoogde ontwikkelingen.

2.4

Voorgenomen plannen

De plannen bestaan uit het mogelijk maken van uitbreiding van de bebouwing van het bedrijvenpark, de realisatie van kantoorpanden in het zuidwesten en het aanleggen van watergangen rondom het bedrijvenpark. Hiertoe zullen woningen in deelgebied 2 worden gesloopt en zal een deel van het opgaand groen in de deelgebieden worden gekapt. In deelgebied 2 ligt in het zuidoosten nog een woning, deze is in het onderzoek niet meegenomen. Sloop van deze woning is niet noodzakelijk voor realisatie van de plannen. Dit geldt eveneens voor een woning midden op het KTC-terrein, langs de G. van der Muelenweg. Voor deze woningen geldt dat op het moment van sloop in het kader van de Flora- en faunawet onderzoek alsnog nodig is naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden.

Inrichtingsschets plangebied met bestaande bebouwing (grijs), nieuwbouw (oranje) en te realiseren watergangen (donkerblauw)

G e b i e d s b e s c h e r m i n g e n e f f e c t b e p a l i n g

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) uitgewerkt in de Omgevingsvisie Overijssel en de Omgevingsverordening Overijssel 2009 (zie bijlage 1).

3.1

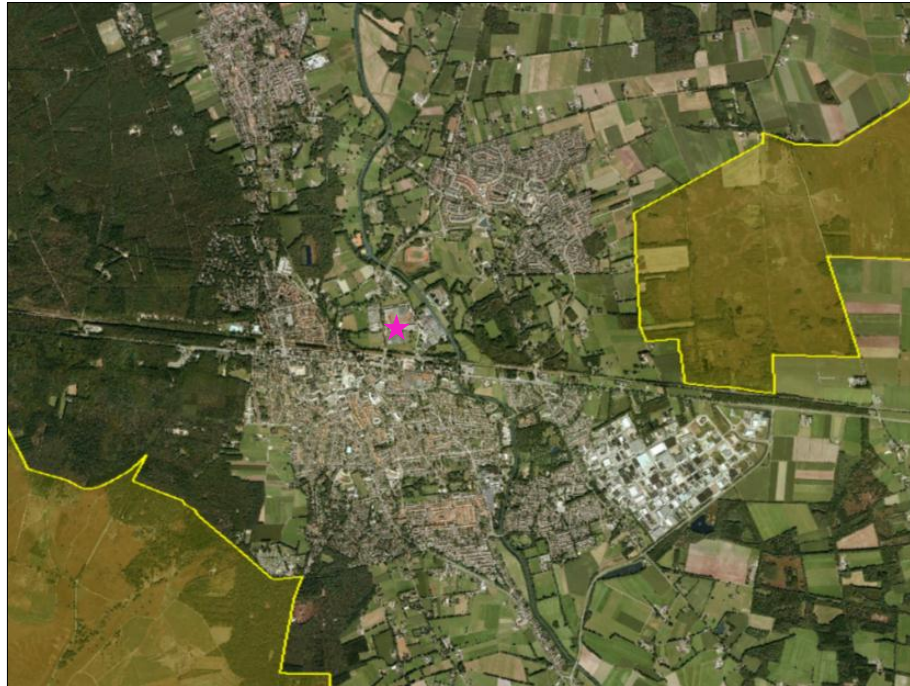
Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 2. De dichtstbijzijnde beschermde gebieden zijn de Natura 2000-gebieden Wierdense Veld en Sallandse Heuvelrug op respectievelijk ongeveer 2 km ten oosten en zuidwesten van het plangebied. Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Uit de voortoets (17) blijkt dat negatieve effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten. Het gaat dan enkel om effecten van vermesting en verzuring in relatie tot stikstofdepositie. Hiertoe is een passende beoordeling uitgevoerd (16).

INVENTARISATIE

Uit de passende beoordeling komt naar voren dat de ontwikkelingen in het plangebied niet leiden tot een verslechterend effect op de habitattypen en soorten in de Natura 2000-gebieden Sallandse Heuvelrug en Wierdense Veld. Deze conclusie kan door de gemeenteraad van Hellendoorn worden gebruikt bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Het aanvragen van een Natuurbeschermingswet 1998 vergunning is derhalve niet nodig. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, om deze visie te bevestigen.

EFFECTEN/CONCLUSIE

Figuur 2. Ligging beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (geel) nabij plangebied (roze asterisk) (Bron: EL&I kaartenmachine)

3.2

Omgevingsvisie – Ecologische Hoofdstructuur

INVENTARISATIE

Het plangebied grenst aan de oostzijde aan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (zie ook figuur 3). Het betreft nieuwe natuur en beheergebieden ten oosten van het bedrijventerrein. Ook na herijking van de Ecologische Hoofdstructuur, vast te stellen begin 2013, blijft dit gebied onderdeel van de EHS en de Blauw Groene structuur van de provincie Overijssel.

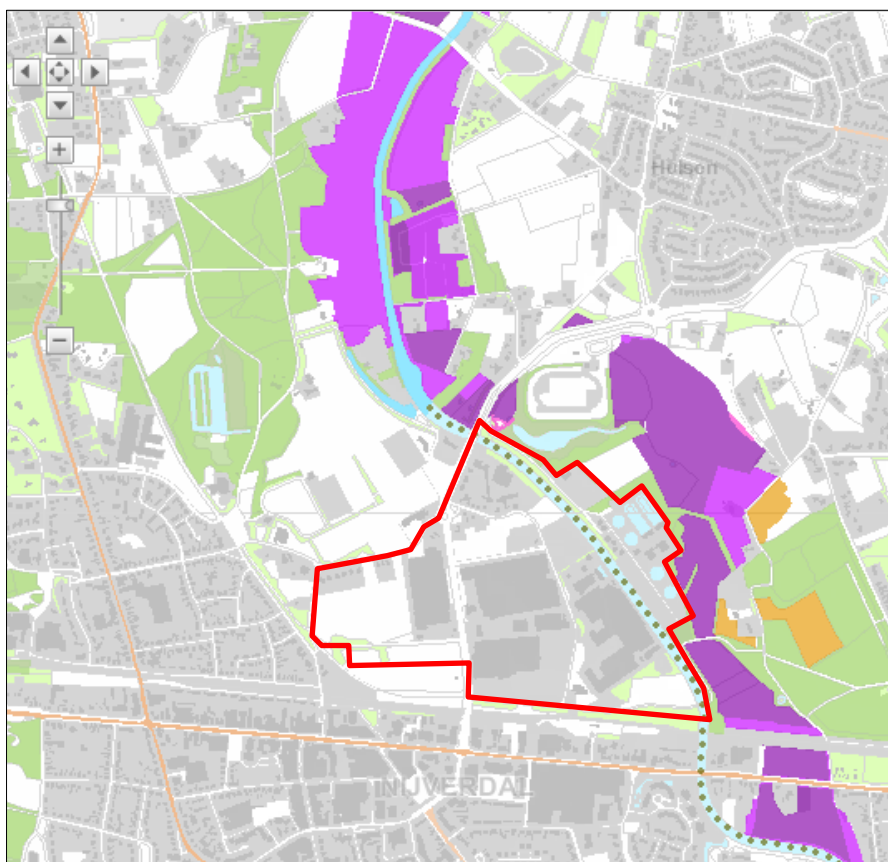
Direct ten oosten van de deelgebieden 2 en 3 ligt een ecologische verbindingszone (EVZ). Het betreft de Regge (ecologische verbindingszone nr. 24 Nijverdal). Voor de ecologische verbindingszone Nijverdal zijn de inrichtingsmodellen winde, amfibieën en das aangewezen.

Uit het Natuurbeheerplan 2012 blijkt dat het streven voor het gehele Reggedal is het ontwikkelen van een zo natuurlijk mogelijke Regge, het vergroten van variatie en structuur in het rivierdal en het ontwikkelen van natte aan grondwater gebonden graslandvegetaties. Dit streven is voor land- en oeversoorten ter hoogte van het plangebied, niet waar te maken, maar dat geldt voor een groot deel van het tracé van de Regge in de bebouwing van Nijverdal. De inrichtingsmodellen zijn gericht op diverse soortgroepen. Als doelsoorten voor de ecologische verbindingszone worden marterachtigen, libellen, vlinders, vleermuizen en soorten van beekmilieu genoemd. De Regge met haar oevers zal voor diverse soorten onderdeel van het leefgebied vormen. De verbindingszone heeft echter hooguit voor vissen, libellen en eventueel watervleermuis

een daadwerkelijk verbindende functie tussen noordelijk en zuidelijk gelegen delen van de Regge. De ruim 250 m lange steile kade tussen deelgebied 2 en 3 onderbreekt bovendien de westelijke oever als verbindingszone voor oevergebonden (zoog)dieren. Mogelijk is de overzijde van de Regge voor deze soorten wel geschikt. De ontwikkelingen hebben echter geen betrekking op de oostelijke oever binnen het plangebied.

De te realiseren bebouwing in het plangebied komt op een afstand van ongeveer 50 m ten westen van de Regge te staan. De strook tussen de bebouwing en de Regge krijgt een groen bestemming, in deze strook zijn geen ontwikkelingen voorzien.

Figuur 3. EHS (donker groen, paars, roze, oranje en donkerblauw, stippellijn) rondom het plangebied (rood omkaderd). (bron: kaartviewer Omgevingsvisie Overijssel)

De ontwikkelingen bestaan uit het oprichten en later het gebruik van bebouwing ten westen van de Regge. Dit geeft mogelijk verstoring door licht (bouwlampen, aan te brengen verlichting, verkeer), geluid (bouwwerkzaamheden, verkeer), en trilling (heien, industriële machines). Van de te verwachten doelsoorten in de ecologische verbindingszone Nijverdal zijn watervleermuis en vissen gevoelig voor deze factoren. Ook Witteveen en Bos (17) concludeert dat verstoring door licht, geluid en trilling zoveel mogelijk voorkomen dient te worden. Ten tijde van dit schrijven zijn geen concrete inrichtingsplannen bekend. Het is evenmin bekend wanneer de bebouwing in de deelgebieden gere-

EFFECTEN

liseerd zal worden. Van watervleermuis is bekend dat tot een lichtintensiteit van 1,1 lux geen verstoring optreedt. Voor vissen kunnen de bouwwerkzaamheden negatieve gevolgen hebben door de trillingen die ontstaan tijdens het heien. Algemeen wordt een grenswaarde van 40 dB aangehouden. Hierbij worden natuurwaarden in de omgeving niet verstoord. Effecten op overige gebieden uit de EHS worden niet verwacht aangezien nabij het RWZI, ten oosten van de Regge, geen veranderingen voorzien zijn.

- CONCLUSIE Bij de inrichting van de deelgebieden 2 en 3 dient rekening te worden gehouden met eventuele verstoring door licht, geluid en trilling op de ecologische verbindingzone langs de Regge.
- De straat- en huisverlichting van het toekomstig bedrijven terrein, verlichting van verkeer en verlichting tijdens de bouwwerkzaamheden in deelgebieden 2 en 3 zal daarom in de planregels moeten worden gelimiteerd tot 1,1 lux. Geluid dient tijdens het bouwproces in beide gebieden beperkt te blijven tot 40 dB en weinig trillingen. Uit modelstudies moet blijken dat dit realistisch is. Er worden geen effecten verwacht op overige gebieden uit de EHS.
- Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, om deze visie te bevestigen.

3.3

Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur

- INVENTARISATIE Vanuit de Omgevingsvisie Overijssel en de Omgevingsverordening Overijssel 2009 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid) wordt specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en belangrijke weidevogel- en ganzengebied, die buiten de Ecologische Hoofdstructuur vallen. Dergelijke gebieden bevinden zich niet in of direct rond het plangebied.
- EFFECTEN Het dichtstbijzijnde ganzen- of weidevogelgebied ligt op een afstand van ongeveer 4 km ten oosten van het plangebied. Aangewezen ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden.
- CONCLUSIE De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel om deze visie te bevestigen.

Soortenbescherming en effectbepaling

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Relevant is te noemen dat in 2011 in het kader van de planMER voor het bestemmingsplan Nijverdal Noord ecologisch onderzoek is uitgevoerd door bureau Witteveen & Bos. In 2010 is ecologisch onderzoek uitgevoerd voor het aangrenzende gebied Nijverdal Stationsomgeving (Advies Natuurwaarden Nijverdal Stationsomgeving, BügelHajema Adviseurs 2010). Daarnaast is het spoortraject ten zuiden van het plangebied onderzocht in het kader van het bestemmingsplan Traverse Nijverdal (15, 16, 17, 18).

De bevindingen uit deze rapportages zijn meegenomen in het onderzoek en worden waar nodig aangehaald. In deze rapportages wordt onder andere aangegeven dat nader onderzoek naar vleermuizen en steenuil nodig is.

Het plangebied is eind maart 2012 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Omdat op voorhand bekend was dat steenuil in de omgeving van Nijverdal voorkomt (16, bijlage 2), is het nader onderzoek naar steenuil eveneens uitgevoerd (zie ook paragraaf 6.1). Het nader onderzoek naar vleermuizen is eveneens opgestart en zal in oktober 2012 worden afgerond.

VELDBEZOEK

Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen, behalve vleermuizen, met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4.1

Vaatplanten

INVENTARISATIE

Deelgebied 1

De houtsingel langs het fietspad bestaat voornamelijk uit berkensoorten en wilgensoorten. Er staan daarnaast gewone esdoorn, paardenkastanje, beuk, fijnspar en gewone vlier. In de ondergroei staan soorten als zevenblad, lookzonder-look, boshyacint en grote brandnetel. In het meest westelijke deel van de houtsingel staat ook gewone vogelmelk, een licht beschermde soort. Het is zeer waarschijnlijk dat deze vogelmelk afkomstig is uit tuinen van voormalige woningen in het stationsgebied. De rest van dit deelgebied betreft weiland, hierin ligt tevens een paardenbak en staan enkele bomen.

Deelgebied 2

Dit deelgebied bestaat voor het grootste deel uit grasveld. De houtsingel in het zuiden bestaat uit sleedoorn, laurierkers, hulst en naaldbomen. Verspreid in het gras ten noorden ervan staan enkele exemplaren zachte berk. Het opgaand groen rond de woningen in het noordelijk deel bestaat uit typische tuinplanten als coniferen en hulst. Het deel ten westen van de Regge bestaat uit gras; op de opgebrachte grond staat opslag van zachte berk en wilgen en groeien planten als paardenbloem, grote brandnetel en hondsdrif. Langs de verharde weg in staan zomereiken, deze eikenlaan maakt een bocht naar het oosten en loopt door langs de Regge richting het noorden. Opvallend is de aanwezigheid van tuinplanten her en der in het deelgebied. Hemelsleutel, tulp, narcis en leeuwenbek zijn waargenomen in de berm langs de verharde weg en op de opgebrachte grond.

Deelgebied 3

De houtsingel bestaat voornamelijk uit coniferen, zomereik en zachte berk. De bodem is bedekt met een laag bladeren en er groeit onder andere braam en klimop. Er zijn hier geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten.

Uit de bronnen komen waarnemingen van enkele middelzwaar beschermde soorten naar voren (bijlage 2) uit de directe omgeving van het plangebied. Van deze soorten is op basis van biotoopvoorkeur enkel het voorkomen van de licht beschermde soort brede wespenorchis niet uitgesloten. Gezien de tijd van het jaar waarin het veldbezoek plaatsvond hadden aanwezige exemplaren vegetatief waargenomen kunnen worden maar deze zijn desalniettemin niet aangetroffen. Daslook is een soort die enkel in Limburg nog natuurlijke standplaatsen heeft.

Bureau Waardenburg heeft in 2004 enkele zwaarder beschermde soorten aangetroffen in de omgeving, ten zuidoosten van het plangebied. Het betreft lange ereprijs en steenanjer. Lange ereprijs is een soort van oevers, ruige graslanden en bermen en spoorbermen. Mogelijk is de oever van de Regge geschikt voor lange ereprijs, de oever van de Regge blijft door de ontwikkelingen echter onaangetast. Steenanjer komt voor in graslanden op arme zandgrond. Deze soorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het is gezien de biotoopvoorkeur ook niet te verwachten dat deze zwaarder beschermde soorten voorkomen in het plangebied.

Als gevolg van de werkzaamheden zullen hooguit enkele licht beschermde planten verloren gaan waaronder gewone vogelmelk.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Ten behoeve van de ontwikkelingen kunnen enkele exemplaren van de licht beschermde gewone vogelmelk worden beschadigd en/of kan de standplaats worden vernietigd (artikel 8). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor artikel 8 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten hoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.2

Zoogdieren – vleermuizen

Uit de bronnen (bijlage 2) blijkt dat naast de algemeen voorkomende gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en ruige dwergvleermuis ook gewone grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis in de omgeving voorkomen. In 2010 is in het kader van de ontwikkelingen in de stationsomgeving nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd (7). Hierbij zijn enkel rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen. Tijdens het nader onderzoek in 2004 in het kader van Traverse Nijverdal (15) is ter hoogte van de Regge daarnaast watervleermuis vastgesteld. In de te slopen woonhuizen in deelgebied 2 zijn verblijfplaatsen van vleermuizen niet uit te sluiten. Voor vleermuizen zijn de aanwezige open stootvoegen en openingen onder overhangende gevelpannen voldoende ruim om toegang te verschaffen tot achterliggende restruimtes tussen dakpannen en het dakbeschot, dan wel in de spouw. De beschreven situaties worden veel door vleermuizen gebruikt als verblijfplaats. Het gaat hierbij om gebouw bewonende soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Vleermuizen wisselen regelmatig tussen verschillende verblijfplaatsen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, dus ook als deze tijdelijk niet in gebruik zijn. De bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd en de meesten beschikken niet over holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Alleen in de houtsingel in deelgebied 1 staat een afgebroken dode berk met spechtengaten.

INVENTARISATIE

Mogelijk is de houtsingel in deelgebied 1 of de rivier de Regge een belangrijke vliegroute voor vleermuizen. Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen als bomenrijen, bosranden en watergangen als vliegroute tussen verblijfplaats en foerageergebied of tussen foerageergebieden. Een aaneengesloten netwerk van deze structuren is van essentieel belang voor het voortbestaan van een populatie. De genoemde soorten zullen het gehele plangebied kunnen benutten als foerageergebied, vooral langs de houtsingels. De open grasvelden in het plangebied zijn minder geschikt. Om vast te stellen of verblijfplaatsen aanwezig zijn en hoe het plangebied gebruikt worden door vleermuizen is nader onderzoek uitgevoerd. Het nader onderzoek is vooral gericht op de drie deelgebieden.

NADER ONDERZOEK

Op 3 juni, 9 juli, 9 september en 30 september 2012 is het plangebied in de avonden geïnventariseerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Het nader onderzoek is uitgevoerd op basis van het vleermuizenprotocol², dat is opgesteld door Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. De methode en weersomstandigheden zijn beschreven in paragraaf 6.1. Het nader onderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen in de te slopen woningen en de dode berk, aanwezigheid van vliegroutes langs de Regge en de houtsingel langs het fietspad en op het gebruik van het hele plangebied als foerageergebied.

3 JUNI 2012

Op 3 juni 2012 werd de eerste vleermuis om 21:49 uur (4 minuten voor zonsondergang) waargenomen. Het betrof een gewone dwergvleermuis ten westen van de houtsingel in deelgebied 1. In de houtsingel zijn gedurende de avond nog enkele waarnemingen van gewone dwergvleermuis gedaan, vliegend in beide richtingen. Er zijn geen waarnemingen van in- of uitvliegende exemplaren in de dode berk met spechtenholtes gedaan. Rondom de woningen in deelgebied 2 werd de eerste vleermuis om 22:03 uur waargenomen. Het betrof ook een gewone dwergvleermuis, overvliegend vanuit het westen. Om 22:34, 22:42 en 23:10 uur kwamen vanuit dezelfde richting eveneens een gewone dwergvleermuis aanvliegen. Om 22:13 uur foerageerde een gewone dwergvleermuis achter de woningen aan de Campbellweg 51 en 53. Er zijn geen waarnemingen van in- of uitvliegende exemplaren gedaan. Op diverse plaatsen in het plangebied zijn foeragerende vleermuizen waargenomen. Langs de boomkronen in de G. van de Muelenweg zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. In deelgebied 3 foerageerden rond 23:00 uur een gewone dwergvleermuis en een ruige dwergvleermuis. Boven de Regge ter hoogte van deelgebied 3 zijn twee foeragerende watervleermuizen waargenomen om 22:40 uur. Ook werden er een ruige dwergvleermuis en twee gewone dwergvleermuizen aangetroffen. De waarnemingen van deze avond duiden niet op de aanwezigheid van een vliegroute in het plangebied.

---

² GaN, NGB en Zoogdiervereniging, 2011 Vleermuizenprotocol versie 30 maart 2011, Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht.

Op 9 juli 2012 werd de eerste vleermuis waargenomen bij de houtsingel in deelgebied 1, om 22:04 uur (6 minuten na zonsondergang). Het betrof een foeragerende gewone dwergvleermuis. Gedurende de avond zijn hier diverse waarnemingen van langs vliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen gedaan. Hierbij werd in beide richtingen gevlogen. Er zijn geen in- of uitvliegende exemplaren bij de dode berk waargenomen. Tussen 23:13 uur en 23:25 uur foerageerden twee exemplaren laatvlieger ten noorden van de houtsingel ter hoogte van de bedrijfsbebouwing van Ten Cate.

9 JULI 2012

Rond de woningen werd de eerste vleermuis om 22:03 uur waargenomen. Het betrof een invliegende laatvlieger in woning Campbellweg nr. 44. Om 22:09 uur werd een laatvlieger aangetroffen overvliegend vanuit het zuiden richting het westen. Om 22:11 uur en om 22:16 uur werd een foeragerende laatvlieger waargenomen respectievelijk ten noorden en zuiden van Campbellweg nr. 53. In deelgebied 3 zijn boven de Regge om 22:27 uur vijf laatvliegers aangetroffen, aanvliegend vanuit het oosten en afbuigend richting het noorden en zuiden over de Regge. Tevens werd hier een foeragerende gewone dwergvleermuis aangetroffen, om 22:31 uur. Om 22:47 uur foerageerde een rosse vleermuis boven deelgebied 3. Boven het noordelijk deel van de Regge foerageerden gedurende de avond enkele gewone dwergvleermuizen. Ter hoogte van de bedrijfsbebouwing zijn boven de Regge geen vleermuizen aangetroffen. De waarnemingen duiden niet op een vliegroute in het plangebied.

Op 9 september 2012 werd de eerste vleermuis om 20:21 (13 minuten na zonsondergang) uur waargenomen, in de houtsingel van deelgebied 1. In de houtsingel zijn gedurende de avond meerdere waarnemingen van gewone dwergvleermuis gedaan. Er zijn geen in- of uitvliegende exemplaren waargenomen bij de dode berk. Rosse vleermuis en laatvlieger zijn eenmaal langsvliegend waargenomen in de houtsingel. In de G. van der Muelenweg zijn over de hele lengte foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen met maximaal twee exemplaren tegelijk. Ter hoogte van G. van der Muelenweg nr. 3 werd een gewone dwergvleermuis met sociale roepjes gehoord, evenals in deze straat ter hoogte van het spoor.

9 SEPTEMBER 2012

Rondom de woningen werd de eerste vleermuis om 20:24 gehoord. Het betrof een foeragerende gewone dwergvleermuis ten westen van Campbellweg nr. 53. Deze bleef hier tot 20:46 uur foerageren. Achter de woningen Campbellweg 53 en G. van der Muelenweg 4 zijn om 21:16 uur een laatvlieger en om 22:11 uur een gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Ook in de eikenlaan in deelgebied 2 foerageerde tussen 20:56 uur en 21:43 uur af en toe een gewone dwergvleermuis. Hierbij zijn tevens lokroepjes gehoord. Tegenover Campbellweg nr. 51 is gewone dwergvleermuis om 21:30 en 21:50 met lokroepen gehoord. Er zijn geen andere waarnemingen gedaan die duiden op een concrete verblijfplaats in het plangebied.

In de G. van der Muelenweg foerageerden over de gehele lengte gedurende de hele avond gewone dwergvleermuizen, af en toe met lokroepen. Boven de achtertuin van Koersendijk 60 foerageerden vijf exemplaren gewone dwergvleermuis tegelijkertijd. In deelgebied 3 is om 20:46 uur en om 21:30 uur een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Boven de Regge ter hoog-

te van deelgebied 3 is tweemaal een ruige dwergvleermuis foeragerend aangetroffen, om 20:52 uur en om 21:36 uur. Ter hoogte van de bedrijfsbebouwing zijn boven de Regge wederom geen vleermuizen aangetroffen. Boven het noordelijk deel van de Regge foerageerden gewone dwergvleermuizen. Tevens is er om 21:00 uur een foeragerende watervleermuis waargenomen. De waarnemingen duiden niet op aanwezigheid van een vliegroute.

30 SEPTEMBER 2012

Op 30 september werd de eerste vleermuis om 19:26 uur (7 minuten na zons-
ondergang) waargenomen in het oostelijk deel van de houtsingel in deelge-
bied 1. Rondom de zuidwesthoek van de bedrijfsbebouwing ten noorden van de
houtsingel foerageerde tussen 19:32 uur en 20:08 uur een gewone dwergvleer-
muis met lokroepjes. Ook aan de oostzijde van de G. van der Muelenweg te-
genover de houtsingel, is een gewone dwergvleermuis met lokroepjes
waargenomen, tussen 20:15 uur en 20:48 uur. Waarschijnlijk heeft gewone
dwergvleermuis een paarverblijfplaats in de bebouwing aldaar. Om 19:28 uur
werd in deelgebied 2 de eerste vleermuis waargenomen. Het betrof een uit-
vliegende laatvlieger uit woning Campbellweg 44. Laatvlieger is om 19:39 uur
foeragerend waargenomen ten zuiden van G. van de Muelenweg 4. In deelge-
bied 2 is wederom een gewone dwergvleermuis met sociale roepjes waargeno-
men in de Campbellweg ter hoogte van woning nr. 44 en tevens tegenover
nr. 53. In de voortuin van Campbellweg nr. 53 werd vanaf 19:34 uur enkele
minutenlang een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Om
19:54 uur was hier wederom een gewone dwergvleermuis aan het foerageren,
met sociale roepjes. Gewone dwergvleermuis is rond de woningen in deelge-
bied 2 diverse malen foeragerend waargenomen. Ook deze avond zijn in de
G. van de Muelenweg over de gehele lengte foeragerende gewone dwerg-
vleermuizen waargenomen. In deelgebied 3 foerageerde om 19:46 uur en om
20:39 uur een gewone dwergvleermuis. Hier is ook een jagende ruige dwerg-
vleermuis aangetroffen om 20:20 uur. Boven de Regge ter hoogte van deelge-
bied 3 zijn een paar waarnemingen van laatvlieger en watervleermuis gedaan.
De waarnemingen duiden niet op een vliegroute boven de Regge.

FUNCTIES

Op basis van de inventarisaties is vastgesteld dat er geen verblijfplaatsen van
vleermuizen in de te slopen woningen aanwezig zijn. Ook de dode berk met
spechtengaten is niet in gebruik als verblijfplaats. De afwezigheid van boom
bewonende soorten in deel gebied 1 bevestigt deze conclusie. De bomen langs
de G. van der Muelenweg vormen een onderdeel van het foerageergebied van
gewone dwergvleermuis. Ook boven de Regge wordt gefoerageerd door gewone
dwergvleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger, maar
niet ter hoogte van de kade en de bedrijfsbebouwing. De geringe hoeveelheid
opgaand groen en verstoring door licht lijken hier de oorzaak van. De lijnvor-
mige landschapselementen in het plangebied, de houtsingel en de Regge zijn
niet in gebruik als vliegroute.

EFFECTEN

Als gevolg van de sloop van de woonhuizen gaan geen verblijfplaatsen van
vleermuizen verloren. Ook met het kappen van de berk met spechtenholtes
gaan geen verblijfplaats verloren. Door de ontwikkelingen zal wel een deel van

het foerageergebied van diverse vleermuissoorten verloren gaan, met name de houtsingel in deelgebied 3. Dit betreft gezien de beperkte duur van het foerageren echter geen essentieel foerageergebied. De realisatie van bedrijfsbebouwing in deelgebied 2 en 3 kan zorgen voor enige lichtverstoring op de Regge. Boven de Regge foerageren vier soorten vleermuizen waarvan water-vleermuis en laatvlieger de meest lichtschuwe zijn. Een toename van de hoeveelheid licht op de Regge kan een versturende werking hebben op deze soorten. Voor gewone en ruige dwergvleermuis blijft de Regge ook bij een toename van verlichting geschikt als foerageergebied. De G. van der Muelenweg blijft gehandhaafd in de huidige vorm en zal als foerageergebied voor voorkomende soorten geschikt blijven. Naar verwachting zal in de nieuwe situatie ook nieuw opgaand groen worden aangebracht. Dit biedt voor vleermuizen weer foerageer mogelijkheden.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de voorkomende soorten ontstaan. Wanneer ervoor wordt gezorgd dat de hoeveelheid licht die uitstraalt op de Regge niet toeneemt, worden geen negatieve effecten op beschermde vleermuizen verwacht. Een toename van uitstraling kan bijvoorbeeld worden voorkomen door lampen aan een zijde af te schermen.

CONCLUSIE

4.3

Zoogdieren – overige

Tijdens het veldbezoek zijn molshopen, haas en konijn waargenomen. Uit de bronnen (bijlage 2) komt het voorkomen van steenmarter en eekhoorn uit de omgeving naar voren. Dit zijn beide middelzwaar beschermde soorten. In het plangebied staan te weinig bomen om als geschikt leefgebied voor eekhoorn te fungeren. Waarschijnlijker is dat eekhoorn verblijft in het bosgebied ten oosten van de Regge. Het is wel mogelijk dat eekhoorn af en toe foerageert in het plangebied (6). In het plangebied zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Er zijn in het plangebied evenmin sporen (prooi-resten of uitwerpselen) aangetroffen die duiden op een verblijfplaats van steenmarter in het plangebied. Wel is het mogelijk dat steenmarter foerageert in het plangebied.

INVENTARISATIE

Langs de oevers van de Regge komt mogelijk waterspitsmuis voor (17), maar dat lijkt niet waarschijnlijk ter hoogte van het plangebied, gezien de gemaaide grasstrook tussen de Regge en het plangebied, het ontbreken van een geschikte oeverzone en de verharde steile kade tussen de deelgebieden 2 en 3.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor egel, mol, konijn, veldmuis, gewone en tweekleurige bosspitsmuis en kan deel uitmaken van het jachtgebied van hermelijn, wezel en bunzing. Voorkomende soorten in het plangebied betreffen alle licht beschermde soorten die ook uit de bronnen (bijlage 2) naar voren komen. Andere licht beschermde soorten die uit de bronnen, worden op basis van de biotoopeisen van deze soorten niet binnen het plangebied verwacht.

EFFECTEN	Ten behoeve van de ontwikkelingen zal de bodem worden vergraven, waardoor leefgebied van een aantal soorten verloren gaat en enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De verwachting is dat het plangebied na inrichting een lagere waarde voor zoogdieren zal hebben.
CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.
ZORGPLICHT	Om invulling te geven aan de zorgplicht is het zeer wenselijk dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt voor dieren wordt gemaakt. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien. In de tussentijd zullen diersoorten zoals (spits)muizen het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

4.4

Vogels

INVENTARISATIE	Het plangebied is door de aanwezigheid van het vele opgaand groen geschikt broedgebied voor vogels van tuin en park. In het plangebied zullen vogels als houtduif, merel en vink tot broeden komen. In de houtsingel langs het fietspad in deelgebied 1 is een nest van zwarte kraai waargenomen, deze was ook in gebruik door zwarte kraai. Op een aantal soorten wordt hieronder nader ingegaan.
----------------	--

Steenuil

Uit een eerdere rapportage (17) komt naar voren dat steenuil is waargenomen in deelgebied 1. Tevens wordt daarin verwezen naar mogelijke verblijfplaats in deelgebied 2, in de eikenlaan. Ook uit de gegevens van het Natuurloket komt steenuil naar voren in de directe omgeving. Hiertoe is er voor gekozen gelijk met het verkennend veldbezoek, nader onderzoek naar steenuil op te starten. Dit nader onderzoek bestond uit twee avondbezoeken (zie ook paragraaf 6.1). Daarnaast is contact opgenomen met de heer H. Gels van de Stichting Katoelenkickers en de heer A. Stevens, een lokale kenner, voor informatie over territoria van steenuilen in de omgeving.

De inventarisaties vonden plaats op 28 maart en 12 april 2012. Tijdens beide avonden is op verschillende locaties binnen het plangebied geïnventariseerd met behulp van geluid. Hierbij zijn geen steenuilen waargenomen.

De heer A. Stevens heeft op 4 april en 16 april in het plangebied geïnventariseerd en evenmin steenuilen aangetroffen. Uit een inventarisatie uit 2009 (verkregen van dhr. H. Gels) komen eveneens geen territoria van steenuil naar voren in het plangebied en directe omgeving.

Tijdens het verkennend veldbezoek werd een steenuilenkast aangetroffen bij een woning aan de Koersendijk. Deze steenuilenkast bleek bij navraag (door de heer A. Stevens) bij de bewoners recent opgehangen en in gebruik genomen door spreuuw.

Roek

Tijdens het veldbezoek zijn in de directe omgeving van de deelgebieden satelliet kolonies van roek waargenomen. Ook uit de gegevens van Quickscanhulp komt het voorkomen van Roek in de directe omgeving naar voren. Ten noorden van deelgebied 2, in een eikenlaan langs de Regge, zijn 30 tot 40 nesten waargenomen. Ten zuiden van het spoor, in een bomengroepje tussen de bebouwing, zijn 20 tot 30 nesten aanwezig. Roek is een vogelsoort waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn, inclusief de functionele leefomgeving.

Nesten van roek ten zuiden van het plangebied.

Het foerageergebied van roek bestaat uit weilanden en akkers, hoofdzakelijk binnen een straal van 2 km van de nestplaats. Binnen een straal van 2 km liggen aan de noordzijde van Nijverdal vele weilanden.

Huismus

In de woningen in deelgebied 2 kunnen nestplaatsen van huismus op voorhand niet worden uitgesloten. Het type dakpannen en de hoeveelheid groen rondom

de woningen lijken geschikt leefgebied voor huismus. Huismus is een soort waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is. Tijdens het veldbezoek van 28 maart zijn geen broedparen van huismus vastgesteld in de te slopen woningen. Volgens de soortenstandaard huismus (opgesteld door Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I december, 2011) is het voor het aantonen van afwezigheid van huismussen nodig om in de periode april tot 15 mei twee veldbezoeken of in de periode 10 maart tot 20 juni vier veldbezoeken af te leggen. Om nestplaatsen van huismussen vast te stellen dan wel uit te sluiten is daarom nader onderzoek naar huismussen verricht.

INVENTARISATIES

De inventarisaties vonden plaats tijdens het veldbezoek op 28 maart, voorafgaand aan de steenuil en vleermuisinventarisaties op 12 april en 3 juni en in de ochtend van 14 juni 2012.

Tijdens het verkennend veldbezoek van 28 maart en voorafgaand aan de vleermuis- en steenuilinventarisaties zijn geen nestelende huismussen waargenomen rondom de te slopen woningen. Op 14 juni is van 10:15 uur tot 11:30 uur bij de woningen en in de directe omgeving gezocht naar verblijfplaatsen van huismus. Hierbij zijn in de drie woningen geen verblijfplaatsen vastgesteld. Wel werd in de dakgoot bij Campbellweg 42 een roepend mannetje waargenomen. Waarschijnlijk nestelt huismus daar. Ook zijn in de tuin van Koersendijk 60 huismussen waargenomen. In de tuin van Campbellweg 51 is enkele keren een huismus waargenomen, maar niet op of rond het dak. Ook was er geen sprake van nestindicerend gedrag.

EFFECTEN

Voor roek betekenen de ontwikkelingen een kleine afname van het foerageergebied. De verwachting is echter dat roek in de omgeving (bijvoorbeeld de noordelijk gelegen sportvelden) voldoende alternatief foerageergebied vindt. Bovendien blijft een deel van het plangebied geschikt als foerageergebied. Gezien het ontbreken van broedparen van huismus in de woningen in het plangebied, hebben de ontwikkelingen geen negatief effect op verblijfplaatsen van huismus. Uit het onderzoek naar steenuil is gebleken dat er geen territoria in het plangebied voorkomen, de ontwikkelingen hebben evenmin een negatief effect op steenuil. Het broed- en foerageergebied van een aantal vogelsoorten zal veranderen als gevolg van de ontwikkelingen. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord.

CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de

werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.5

Amfibieën

In het plangebied is geen open water aanwezig. Voortplantingsverblijfplaatsen komen derhalve niet voor. In de Regge kunnen wel enkele amfibiesoorten voorkomen. Door de steile oever is het echter niet de verwachting dat amfibieën vanuit de Regge in het plangebied zullen komen. De geraadpleegde bronnen geven geen waarnemingen van zwaarder beschermde amfibieën in de directe omgeving. Binnen een straal van 1 km tot 5 km rond het plangebied zijn waarnemingen van de streng beschermde soorten heikikker en poelkikker bekend (bijlage 2). Uit de gegevens van Ravon (bijlage 3) komt daarnaast een waarneming van kamsalamander uit de wijde omgeving naar voren. Deze worden gezien het vereiste biotoop niet in het plangebied verwacht, wel is kamsalamander bekend van de Sallandse Heuvelrug en het Wierdense Veld. Kamsalamander kan grote afstanden over land afleggen. Het plangebied ligt echter niet in een logische trekroute voor deze soort. Incidenteel kunnen amfibieën als gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bruine kikker in het plangebied voorkomen. Tijdens een van de vleermuisinventarisaties is gewone pad aangetroffen.

INVENTARISATIE

Door de ontwikkelingen zal het plangebied als leefgebied voor amfibieën veranderen door de aanleg van watergangen. In de toekomstige situatie zal het meer geschikt zijn als leefgebied voor soorten als gewone pad, watersalamander en bruine kikker. Bij graafwerkzaamheden zullen echter terreindelen worden vergraven, waardoor (overwinterings)verblijfsplaatsen worden vernietigd en/of verstoord. Ook kunnen tijdens de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Het gaat hierbij om bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.6

Reptielen

INVENTARISATIE	<p>Uit het raadplegen van verschillende bronnen (2,10) komt naar voren dat in de directe omgeving van het plangebied levendbarende hagedis, zandhagedis, hazelworm en ringslang voorkomen. Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen, zoals overgangen tussen bos en heide, oude heidevelden en langs spoorwegen. Binnen het plangebied is echter geen geschikt biotoop voor reptielen aanwezig. Er worden derhalve geen reptielen verwacht. Ringslang kan voorkomen in de Regge maar het plangebied zal geen deel uitmaken van zijn leefgebied. Voor reptielen lijkt Het Gagelveentje ten noorden van Nijverdal meer geschikt. Ook de Natura 2000-gebieden Sallandse Heuvelrug en het Wierdense Veld zijn geschikt leefgebied.</p>
EFFECTEN/CONCLUSIE	<p>Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.</p>

4.7

Vissen

INVENTARISATIE	<p>In de verschillende deelgebieden komt geen oppervlaktewater voor. De Regge is voor diverse vissoorten echter wel geschikt leefgebied waaronder beschermde soorten als paling en rivierdonderpad. De verbindingszone Nijverdal dient door aanwijzing als voor inrichtingsmodel winde geschikt leefgebied te zijn voor rivierdonderpad. De bouwwerkzaamheden gaan gepaard met trillingen door bijvoorbeeld heien. Ook zou een machinepark mogelijk zijn die tot in de beek voor trillingen zorgt.</p>
EFFECTEN/CONCLUSIE	<p>Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. Door de ontwikkelingen gaat geen leefgebied verloren. Er kan wel verstoring optreden op vissen in de Regge. Mogelijk zullen de aan te leggen watergangen in het plangebied geschikt leefgebied voor vissen gaan vormen.</p> <p>De trillingen die ontstaan bij bouwwerkzaamheden kunnen een negatief effect hebben op vissen. Exacte drempelwaardes voor vissen zijn niet bekend. Algemeen wordt voor geluidstrillingen een drempelwaarde van 40 dB aangehouden. Wanneer deze grens wordt aangehouden, worden aanwezige natuurwaarden in de omgeving niet verstoord. Uit modelstudies moet blijken dat dit realistisch is.</p>

4.8

Dagvlinders

Door het huidige gebruik (maaïen, beheer en intensieve begrazing) is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor dagvlinders. In het plangebied komen wel enkele nectar- en waardplanten voor van algemene, niet beschermde soorten zoals kleine vos en klein koolwitje.

INVENTARISATIE

Uit de geraadpleegde bronnen (2,12) komen waarnemingen van heideblauwtje en rouwmantel naar voren. Heideblauwtje is een soort van natte en droge heidevelden, zoals aanwezig in het Natura 2000-gebied Wierdense Veld. Dergelijk biotoop bevindt zich niet in het plangebied. Heideblauwtje wordt er dan ook niet verwacht. Rouwmantel wordt in Nederland als uitgestorven beschouwd. De waarneming betreft waarschijnlijk een zwervend exemplaar.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.9

Libellen

Binnen de deelgebieden is geen geschikt leefgebied voor beschermde libellen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (2,12) naar voren dat ondanks nabijheid van Regge en Natura 2000-gebied Wierdense Veld in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van beschermde libellen bekend zijn. Boven de Regge zullen diverse libellensoorten (platbuik, lantaarntje, vuurjuffer) foerageren. De Regge met oevers blijft bij de ontwikkelingen echter onaangetast.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep libellen ontstaan. De aan te leggen watergangen bieden voor algemeen voorkomende soorten mogelijk geschikt leefgebied. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.10

Overige ongewervelden

Met het oog op de aanwezige biotopen de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.

INVENTARISATIE

EFFECTEN/CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Het plangebied grenst echter wel aan een ecologische verbindingzone. Mits bij de inrichting rekening wordt gehouden met eventuele verstoring door licht, geluid en trillingen, is op deze ecologische verbindingzone geen negatief effect te verwachten (zie ook paragraaf 3.2). Uit de passende beoordeling (17) blijkt dat er op de Natura 2000-gebieden in de omgeving geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is, onder genoemde voorwaarden, op het punt van natuur niet in strijd met de Omgevingsvisie Overijssel en de Omgevingsverordening Overijssel 2009.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) worden, en onder voorwaarden voor vleermuizen (zie hierna) geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

Vleermuizen

Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen in de te slopen woningen of de te verwijderen bomen. Evenmin zijn vliegroutes aangetroffen. Er wordt in het plangebied wel gefoerageerd (zie ook paragraaf 4.2). Boven de Regge in deelgebied 3 gaat het daarbij om de lichtgevoelige soorten watervleermuis en laatvlieger. Wanneer ervoor wordt gezorgd dat de hoeveelheid licht die uitstraalt op de Regge niet toeneemt, worden geen negatieve effecten op beschermde vleermuizen verwacht.

Een toename van uitstraling kan bijvoorbeeld worden voorkomen door lampen aan een zijde af te schermen.

Vissen

Het is waarschijnlijk dat beschermde vissoorten voorkomen in de rivier de Regge. Bij de bouwwerkzaamheden en in de gebruiksfase dient daarom rekening te worden gehouden met verstoring door geluid en trillingen op vissen. Wanneer een grenswaarde van 40 dB wordt aangehouden, worden aanwezige natuurwaarden in de omgeving niet verstoord. Anders is een nadere geluid- en trillingmodelstudie en effectenbepaling nodig.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van ontheffingen.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet of een besluit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

6.1**Veldbezoek****Verkennd veldbezoek**

VELDBEZOeken

Het plangebied en omgeving zijn op 28 maart en 12 april 2012 door mevrouw drs. A.A. Schwab bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was op 28 maart een half bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 17°C en een matige westnoordwestenwind. Daarnaast zijn tijdens de nadere onderzoeken warnemingen gedaan.

Nader onderzoek steenuil

Tevens is het nader onderzoek naar steenuil uitgevoerd. Hiertoe zijn twee avondbezoeken afgelegd op 28 maart en 12 april. Hierbij is conform de door STONE voorgestelde wijze op diverse locaties in het plangebied door middel van het afspelen van steenuil geluiden geïnventariseerd op het voorkomen van steenuil. Op 12 april was het een half bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 11°C en een zwakke westenwind.

Nader onderzoek huismus

Ook naar huismus is nader onderzoek gedaan. Deze onderzoeken vonden plaats op 28 maart, 12 april, 3 juni en 14 juni 2012. Hierbij zijn de te slopen woningen en directe omgeving onderzocht op aanwezigheid van huismussen met nest indicerend gedrag, zoals zingende mannetjes en huismussen met nestmateriaal. Het was op 3 juni een bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 9°C en een zwakke oostnoordoosten wind. Op 14 juni was het een onbewolkte dag met een maximumtemperatuur van 18°C en een zwakke noordoosten wind.

Nader onderzoek vleermuizen

Op 3 juni, 9 juli, 9 september en 30 september 2012 is het plangebied in de avond bezocht ten behoeve van een inventarisatie van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van het vleermuizenprotocol dat is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging (VZZ) in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het toepassen van het protocol geeft grote mate van zekerheid dat de DLG geen aanvullend inventarisatieonderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag en dat het onderzoek stand houdt in een eventuele juridische procedure.

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soortenspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrasound-detector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Edirol R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma WafeSurfer 1.8.5. Alle vier inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1). Het tijdstip van het uit de verblijfplaats vliegen van vleermuizen is soortenspecifiek variabel in de loop van het seizoen en vindt globaal enige tijd na zonsondergang plaats. De inventarisaties zijn uitgevoerd door mevrouw drs. A.A. Schwab, de heer ing D.J. Venema, de heer T. Dolstra, en de heer H. Vlemmix.

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de inventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang	Weer	Temperatuur
03-06-2012	21:30-22:40	21:53	Bewolkt en zwakke wind	13°C ->11°C
09-07-2012	21:30-22:30	21:58	bewolkt en matige wind	17°C->16°C
09-09-2012	20:00-22:00	20:08	Onbewolkt en zwakke wind	16°C->14°C
30-09-2012	19:15-21:15	19:21	onbewolkt en matig wind	15°C->11°C

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF.
2. www.quickscanhulp.nl. QuickScanHulp is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).
3. www.zoogdieratlas.nl. Zoogdieratlas.nl is een digitale verspreidingsatlas van zoogdieren. De verspreiding van zoogdieren wordt per provincie in kaart gebracht. Zoogdieratlas.nl is een initiatief van de Zoogdierverseniging. De Zoogdierverseniging werkt per provincie samen met diverse organisaties.

6.3

Literatuur

4. Bloem, H., K. Boer, N. Groen, R. van Harxen & P. Stroeken, 2001. De Steenuil in Nederland- Handleiding voor Onderzoek en Bescherming. Stichting Steenuilenoverleg Nederland (STONE)
5. Bode, A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve en R. Zollinger, De Zoogdieren van Overijssel: Voorkomen, verspreiding (periode 1970-1998) en ecologie van de in het wild levende zoogdieren. Waanders Uitgevers in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep Overijssel en Natuur en Milieu Overijssel, Zwolle 1999.
6. BugelHajema Adviseurs, Advies Natuurwaarden Stationsomgeving Nijverdal, 2010
7. BugelHajema Adviseurs, Nader onderzoek naar vlermuizen Stationsomgeving Nijverdal, 2010
8. Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vlermuizen: Onderzoek naar verspreiding (periode 1986-1993) en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
9. Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.
10. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2010 (verspreidingsperiode 2001-2010), RAVON 42, jaargang 13 (4): blz. 105-119.
11. Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker, Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist 2010.
12. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
13. Dienst Landelijk Gebied, Handreiking Flora- en faunawet, Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling, versie 1.1 (werkkader intern), 31 oktober 2008.
14. Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, brief met referentie ffw2009.corr.046, 26 augustus 2009.
15. Waardenburg, Beoordeling beschermde soorten Traverse Nijverdal, 2004.
16. Witteveen en Bos, Passende beoordeling Natuurbeschermingswet 1998 Verplaatsing KtC activiteiten naar het bedrijventerrein Nijverdal Noord d.d. 8 juni 2010.
17. Witteveen en Bos, Milieuonderzoek bestemmingsplan Nijverdal Noord, d.d. 8 augustus 2005.
18. Witteveen en Bos, Bestemmingsplan Nijverdal Noord PlanMER, d.d. 01-12-2011

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Quickscanhulp

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

TABEL 1

Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor

TABEL 2

goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:

- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- de activiteit moet een redelijk doel dienen.

TABEL 3 Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn:

- er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn;
- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn;
- er wordt zorgvuldig gehandeld;
- er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.

ACTIVITEITENPLAN Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.

AFWIJZING Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

GEDRAGSCODE Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

BEOORDELING Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRVs 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

SAMENSTELLING

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermd natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

BESCHERMDE GEBIEDEN

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermd natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

VERGUNNING

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

ORIËNTATIEFASE/
VOORTOETS

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel

BEOORDELING

VERGUNNINGAAN- VRAAG	<p>van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.</p> <p>Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.</p>
ADC-CRITERIA	<p>Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende reden van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.</p>
INSTANDHOUDINGS- DOELEN	<p>De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.</p>
AANGEWEZEN	<p>Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internetsite van het Ministerie van EL&I (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.</p>
BEHEERPLANNEN	<p>Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden conceptbeheerplannen beschikbaar.</p> <p>Ecologische Hoofdstructuur</p> <p>De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de EHS. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.</p>
BESCHERMDE GEBIEDEN	<p>De EHS bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestaande natuurgebieden; - toekomstige natuurgebieden;

- beheergebieden.

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BESCHERMING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de EHS het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

BEOORDELING

Bijlage 2. NDFF - Quickscanhulp.nl 02-04-2012 10:28:04 (2)

Nederlandse naam	Beschermingsregime	Afstand tot plangebied
Levendbarende hagedis	Middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Jeneverbes	Middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Ronde zonnedauw	Middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Eekhoorn	Middelzwaar beschermd	0 - 1 km
Steenmarter	Middelzwaar beschermd	0 - 1 km
heideblauwtje	Streng beschermd	0 - 1 km
Hazelworm	Streng beschermd	0 - 1 km
Ringslang	Streng beschermd	0 - 1 km
Zandhagedis	Streng beschermd	0 - 1 km
Boomvalk	Streng beschermd	0 - 1 km
Buizerd	Streng beschermd	0 - 1 km
Gierzwaluw	Streng beschermd	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Streng beschermd	0 - 1 km
Havik	Streng beschermd	0 - 1 km
Huismus	Streng beschermd	0 - 1 km
Kerkuil	Streng beschermd	0 - 1 km
Ooievaar	Streng beschermd	0 - 1 km
Ransuil	Streng beschermd	0 - 1 km
Roek	Streng beschermd	0 - 1 km
Sperwer	Streng beschermd	0 - 1 km
Steenuil	Streng beschermd	0 - 1 km
Wespendief	Streng beschermd	0 - 1 km
Baardvleermuis	Streng beschermd	0 - 1 km
Franjestaart	Streng beschermd	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Streng beschermd	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Streng beschermd	0 - 1 km
Laatvlieger	Streng beschermd	0 - 1 km
Watervleermuis	Streng beschermd	0 - 1 km
Daslook	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Kleine zonnedauw	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Klokjesgentiaan	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Rietorchis	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Steenanjer	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Wilde marjolein	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Wild zwijn	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Heikikker	Streng beschermd	1 - 5 km
Poelkikker	Streng beschermd	1 - 5 km
Gladde slang	Streng beschermd	1 - 5 km
Slechtvalk	Streng beschermd	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Streng beschermd	1 - 5 km
Boommarter	Streng beschermd	1 - 5 km
Das	Streng beschermd	1 - 5 km

Bijlage 3 Amfibieën en reptielen in het uurhok 28-32 in en rond het plangebied (10)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	2001-2009	2010		
Kleine watersalamander	x			Licht beschermd
Kamsalamander	x		KW	Streng beschermd (bijlage IV)
Bastaardkikker	x	x		Licht beschermd
Meerkikker	x			Licht beschermd
Heikikker	x			Streng beschermd (bijlage IV)
Bruine kikker	x	x		Licht beschermd
Poelkikker		x		Streng beschermd (bijlage IV)
Gewone pad	x	x		Licht beschermd
Hazelworm	x	x		Streng beschermd (bijlage 1)
Zandhagedis	x	x	KW	Streng beschermd (bijlage IV)
Levendbarende hagedis	x	x	GE	Middelzwaar beschermd
Ringslang	x		KW	Streng beschermd (bijlage 1)

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Hellendoorn

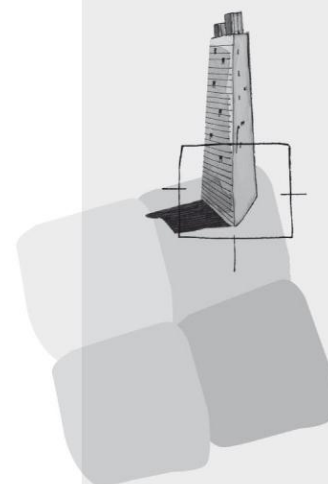
Contactpersoon
De heer mr. A.H.J. Brinker

Rapport
Mevrouw drs. A.A. Schwab
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer ing. C.A. Folkerts
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
112.00.03.49.04

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort